

Stiklestadseminaret 2007 29. og 30. nov. 2007.

Ordfører Bjørn Iversen, Verdal kommune

Kjære deltakere!

Hjertelig velkommen til Verdal kommune!

Det er alltid trivelig for meg som Ordfører å ønske gjester velkommen hit til vakre Verdal. Verdal kommune er fra naturens side en svært tiltalende kommune: Vi er et Norge i miniatyr der vi strekker oss fra Trondheimsfjorden i vest til svenskegrensa i øst. Vi er en stor kommune i utstrekning: 1543 km². 20% av vårt område er nasjonalparkområde, Blåfjella-Skjækerfjella, som den nyopprettede, store nasjonalparken heter, eller Låarthe-Skæhkere som er det sørsamiske navnet. Som Ordfører ser jeg det som et solid kvalitetsstempel på naturen vår at Storsamfunnet har tatt i bruk de mest omfattende vernebestemmelsene vi rår over i Norge.

Fra vakre fjellvidder ved svenskegrensa trekker våre to hoveddalfører Inndalen og Helgådalen seg nedover før de samler seg og blir til Verdalen når vi nærmer oss de store flatbygdene ned mot Trondheimsfjorden. Den gammelnorske forstavelsen "ver" betyr rolig, harmonisk. Slik har landskapet gitt navn til geografien: "Den rolige dalen" - Verdalen. Vi er et eldorado for alle typer friluftsliv, selvfølgelig, med en så variert natur. Derfor er vi også blant mye annet også en stor hyttekommune, med godt over 1300 hytter – de fleste i flott fjellterreng.

Fra gammelt av har Verdal og selvfølgelig også resten av Innherred vært et av Norges aller mest grøderike områder. Her har vi fra urgamle tider levd av landbruk, og i den gamle jordbruksbaserte økonomien gav dette grunnlag for stor folkemengde og en sterk politisk posisjon. Ingen steder i Norge finner vi for eksempel så mange monumentale gravhauger som rundt Stiklestad. Jeg kommer for øvrig selvfølgelig tilbake til Stiklestad og dette stedets viktige posisjon i Norgeshistorien.

Fremdeles er det slik at jordbruk er svært viktig for oss, vi produserer for eksempel like mye gris i Verdal kommune som i hele Sør-Trøndelag fylke til sammen. Det er slik at Innherredsområdet faktisk er verdens nordligste, sammenhengende fullskala jordbruksområde. Det forteller noe om de gunstige klimatiske forholdene særlig Golfstrømmen, men også den mer lokale geografien gir oss. Det er grøderikt langs østsida av Trondheimsfjorden, med en marin grense på 170 meter over havet, en jevnt fordelt nedbørsprofil i vekstsesongen og et antall årsvekstdøgn på nivå med Mjøsbygdene.

For øvrig er Verdal en stor midt-norsk kommune med godt og vel 14.000 innbyggere og i stadig vekst. Vi er bykommune, og Verdal by er i stadig utvikling både i kvalitet og kvantitet. Vi ligger midt i hjertet av Innherred, gunstig plassert midt i et felles bo- og arbeidsmarked på over 60.000 innbyggere innenfor svært korte avstander. Her er det et betydelig og variert arbeidsmarked - og stor pendling kommunene imellom.

I dag er Verdal kommune mer kjent som industrikommunen i Midt-Norge. Verdal Industripark på Ørin er en av landets største næringsparker med over 130 bedrifter, godt over 2.000 ansatte og vel 3 mrd. kroner i årlig omsetning. Her er det stor tyngde på offshoreindustri med Aker Kværner Verdal som den klart største aktøren, men med mange andre aktører innen leverandørindustri, industrirørlegging, øvrig mekanisk industri o.lign. Likeledes er fylkets tyngste bygg- og anleggsmiljø lokalisert her i tillegg til eksempelvis videreforedlingsindustri basert på jord- og skogbruksprodukter og også andre naturgitte råvarer, særlig innen kalk og kalkbearbeidende virksomhet. Vi har Nord – Europas største og reneste kalkforekomst her i kommunen.

Likeledes har det over tid vokst fram et betydelig spekter av konsulent- og tjenesteytende bedrifter etter hvert innenfor en rekke ulike bransjer i Verdal Industripark.

Med bakgrunn i krisen i Offshoreindustrien rundt årtusenskiftet og påfølgende betydelig nedbemanning ved hjørnesteinsbedriften Aker Kværner er Verdal kommune inne i sitt siste år av i alt 6. år som Omstillingskommune etter Kommunal- og Regionaldepartementets program. Nyskappingskommune kaller vi oss selv. Vi synes det gir mer offensive signaler, og vi har et sterkt ønske om å framstå som offensive. Det gav oss betydelige utfordringer da hjørnesteinsbedriften måtte nedbemanne med 400 arbeidsplasser. Omstillingen i de påfølgende år må sies å ha gått bra, og Verdal har i flere av de etterfølgende år vært helt i landstoppen når det gjelder innovasjon og nyetableringsfrekvens. I dag står vi derfor langt stødigere og på flere bein enn for få år siden, og kan også konkludere med at kommunens relative posisjon ikke er svekket, men snarere styrket. Vi har i perioden eksempelvis hatt vekst i folketallet. Vi har også hatt vekst i antall arbeidsplasser, betydelig vekst, og altså i et betydelig større antall bransjer enn før. Det er ingen selvfølge i Nord-Trøndelag eller for den del i Distrikt – Norge i det hele tatt.

Også på mange andre områder ser vi at de siste årene har vært svært gode her hos oss. Vi har for eksempel gjennom flere år hatt svært stor boligproduksjon, vi har en god økning i folketallet og vi har meget gode tall for varehandelen i Verdal. Alt dette er viktige indikatorer på en god utvikling!

Verdal Kommune er en kulturkommune. I Midt-Norge er vi kjent for en rekke ting på kulturfronten. Jeg vil trekke fram Tindved Kulturhage i Verdal Sentrum. Her utvikler Kommunen i lag med privat næringsliv, Høyskolen i Nord-Trøndelag og ulike andre private Aktører, en meget spennende næringshage for kulturbasert næringsliv både privat og offentlig. Vi snakker altså ikke om et tradisjonelt kulturhus, men om arbeidsplasser og næringsliv basert på kulturvirksomhet. I dag er 12-14 ulike bedrifter lokalisert i Kulturhagen, bl.a. Teaterutdanningen til Høyskolen i Nord-Trøndelag. Det er på denne måten at Verdal har blitt høyskoleby. Tindved Kulturhage er forøvrig i ferd med å oppnå næringshagestatus i SIVA – programmet. Det ligger en betydelig anerkjennelse fra storsamfunnets side i dette.

Videre har vi utviklet fylkets best besøkte kinosenter, også det i partnerskap med næringsliv. Kinosenteret inngår som en viktig del både av satsingen vår på bolyst og på ungdom. På samme måte har vi gjennom de seinere år satset tungt på å utvikle småbyen vår. Vi pusser opp Verdalsøra, vi hever kvaliteten i det offentlige rom, vi legger lista høyere når det gjelder standarder av alle slag. Alt dette gjør vi igjen ved hjelp av det lokale næringslivet -

vi tror på partnerskap i Verdal. For oss som lever av privat næringsliv i mye større grad enn de andre storkommunene i Midt-Norge er denne tilnærmingen etter min mening avgjørende for å lykkes.

Oppsummert er det altså slik at Verdal kommune og småbyen Verdal på sentrale områder er blant de tyngste aktørene på Innherred, - på befolkningstyngde, på varehandel, på faghandel, på landbruk - for å nevne noen områder. På sentrale kulturområder, på privat næringsliv, på industri, men også på områder som generell samfunnsendring, på nyskaping, næringsutvikling og på omstilling både i privat og i offentlig sektor og på sentrumsutvikling er det altså slik at vi er plassert i det Midt-norske tetbildet. Her ligger våre sterkeste komparative fortrinn.

Verdal kommune har en spesiell historie. Vi er landets eldste administrative enhet med tilnærmet uforandrede grenser. Verdal var eget fylke i Frostatingstida, Verdøla fylke, og det er historisk kildebelegg på at våre grenser er langt eldre enn 1000 år. Hva slike kolossale tidslinjer egentlig betyr for utviklingen av identitet og tilhørighet kan antakelig vanskelig overvurderes.

Verdal er vertskommune for Stiklestad. Slaget på Stiklestad 29.juli 1030 må sies å være den mest avgjørende dato i Norges-historien. Kong Olavs fall for snart 1000 år siden symboliserer som vi alle vet to dimensjoner som i det lange tidsperspektivet har hatt fundamental betydning for vårt lands utvikling gjennom det 1000-året som snart er gått:

- den kulturelle, religiøse dimensjonen, symbolisert gjennom Olav den Hellige, som gjennom sin død knytter Norge til den kristne, felleseuropeiske kulturarv

- og den politiske dimensjonen, symbolisert gjennom Olav Haraldsson, der Slaget på Stiklestad representerer det avgjørende element som sluttsteinen i byggingen av det norske Rikskongedømmet. Det kan med stor rett hevdes at det er etter Slaget på Stiklestad at Harald Hårfagres ide om en samling av de norske landskapene blir til virkelighet: Konseptet Norge blir staten Norge. Den lange historiske samlingsprosessen slutføres – og som vi alle vet: Linjen Hafrsfjord – Stiklestad er vel langt på vei selve hovedlinjen i norsk nasjonsbygging i tidligfasen.

Begge disse dimensjoner – både den politiske og den kulturelle - lever i beste velgående, 1000 år etter. Vi snakker derfor om Olav som Norges Evige Konge og om Stiklestad som vår nasjons egentlige vugge.

Gjennom de siste årene er en av landets mest besøkte kulturfestivaler utviklet i regi av Stiklestad Nasjonale Kultursenter. "Olsokdagene på Stiklestad" over 10 dager selger årlig mellom 35 og 40000 billetter. Kjernen i Festivalen er "Spelet om Heilag Olav", Nordens største friluftsteater, som gjennom mer enn 50 år har gledet og engasjert et stadig økende publikum. Dette er Olavsarvsformidling av beste merke. Herved anbefalt på det varmeste!

Stiklestad Nasjonale Kultursenters årlige besøk er i området 140 000 til 150 000 mennesker, og tallet er over tid voksende. Kun turistmagneten Nidarosdomen har et årlig besøkstall som overgår dette i Midt-Norge. Kultursenteret er i rask utvikling, har vært det i en årrekke, og har svært offensive planer framover. Nytt av året er blant annet Stiklestad Hotell, en svært fin tilvekst til ”nasjonens fødested.” Også dette forøvrig reist gjennom et typisk Verdals – partnerskap mellom offentlige aktører og ildsjeler i det private næringslivet.

Vel. Dette var litt om Verdalsamfunnet i ekstrem korthet.
Som Ordfører ønsker jeg dere hjertelig velkommen hit til oss til en viktig og nyttig konferanse!

Takk for oppmerksomheten.